

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 140.

1. Września 1817.

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — Na wsparcie zubożałych mieszkańców Rzesengebirgu (w Czechach), ofiarowali w Cyrkule Stanisławowskim:

W złoście: P. Baran Czechowicz, Dziedzic Połahycz 13 ZR. 30 Kr.; JX. Antoni Leszczyński Pleban w Tłomaczu 9 ZR.; P. Krassowski Dzierżawca w Czarnotoyscach 4 ZR. 30 Kr.; P. Bogdanowicz Dziedzic Winograda 4 ZR. 30 Kr.

W śrebrze: P. Krassowski Dzierżawca w Czarnotoyscach 2 ZR. 20 Kr.; Osoba nie chcąca wymienić swiego nazwiska 11 ZR. 44 Kr.

W walucie Wiedeńskiej: P. Saabo Dzierżawca Krechowiec 100 ZR.; P. Chelmiczki Dziedzic Tyśmienicza 20 ZR.; P. Zawisza Dziedzic Pawcicza 20 ZR.; P. Hrabia Peniański Dziedzic Kowalówki 60 ZR.; P. Rafałowski Dziedzic Knihylna 80 ZR.; JX. Nowicki Pleban w Koropca 31 ZR.; P. Krzysztof de Roszho Bogdanowicz Dziedzic Otyńi 20 ZR.; P. Ludwik Skwarczyński Dziedzic Soholowa 50 ZR.; P. Hrabia Dzeduszycki Dziedzic Tłomacza 100 ZR.; P. Zubrzycki Mandataryusz w Tłomaczu 4 ZR.; P. Krassowski Dzierżawca w Czarnotoyscach 10 ZR.; P. Hrabina Potocha Dziedziczka Tyśmienicy 100 ZR.; P. Hrabia Bąkowski Dziedzic Uściu 50 ZR.; JX. Biernacki Pleban w Marympolu 5 ZR.; P. Kiliszkiwicz Dzierżawca Niżniowa 30 ZR.; P. Hrabina Potocha Dziedziczka Manasterzysk 100 ZR.; P. Mrozowski Dziedzic Paźnik 15 ZR.; P. Lehowski Dziedzic Kołodziciowa 10 ZR.; JX. Starzyński Pleban w Uściu 6 ZR.; P. Chlibkiewicz Dziedzic Kutyński 20 ZR.; P. Cielecki Dziedzic Pórchowey 50 ZR.; P. Malinowski Dziedzic Krymidowa 25 ZR.; P. Spiridion Nikorowicz Dziedzic Krzywotul 20 ZR.; P. Kotłowski Dzierżawca Olésxy 50 ZR.

Dalszy ciąg (przerwany w przeszłym numerze gazety naszej) statutow i przywilejów, nadanych przez N. Pana Austryackiemu Bankowi narodowemu:

III. O Reprezentacyi Towarzystwa bankowego i o zawiadywaniu funduszem bankowym.

§. 21.) Towarzystwo bankowe będzie reprezentowanem przez Wydział i przez Dyrekcję, które to obie ciała wszystkie interesa Banku sprawować mają.

§. 22.) Uczestnikami tej reprezentacyi i współdziałania mogą być tylko owi akcyoniści, którzy są Feddanymi Austryackimi, którzy majątkiers swoim wolno zarządzają, i potrzebną liczbę akcji posiadają. Od tego w szczególności wyłączeni są ci, do których majątku konkurs (awołanie wierzycieli) ogłoszone, lub którzy przez prawo za niezdolnych do złozenia przed Sądem ważnego świadectwa pcytani są.

§. 23.) Wydział bankowy składać się będzie z pięćdziesiąt Współczłonków dopóty, póki połowa ustanowionej uchwałą niniejszą liczby akcyi, przez zakupienie onychże podniesioną nie będzie. Od owej zaś chwili będzie się Wydział ze sta akcyonistów składać.

§. 24.) Współczłonkami Wydziału są owi akcyoniści, którzy według wykazu księgi akcyoney, akcyje sześciu miesiącami pierwey, a podczas zwołania Wydziału, największą liczbę akcyi posiadają. W razie równey ilości akcyi, rozstrzyga wcześnijsza liczba stronnicy w księdze akcyoney.

§. 25.) Wydział jest na cały rok nieodmiennym. Zgromadza się zaawczay raz w Wiedniu, a to w miesiącu Styczniu. Jeżeli w ciągu roku zgromadzenie Wydziału według statutow potrzebne będzie, tedy go Dyrekcya nadzwyczajnie zwoła.

§. 26.) Każdy Współczłonek Wydziału może tylko własną osobą, nie zaś przez pełnomocnika stawać, a w naradach i rozstrzygnięciach ma tylko jeden głos, bez względu na większą lub mniejszą liczbę akcyi, które doń należą.

§. 27.) Prezydencya w Wydziale należy Gubernatorowi Banku, lub w razie iego zatrudnienia, Zastępcy onegoż. Prezydujący ma Wydziałowi wszystkie propozyoye przekładać, w tej mierze sam głosować, w Zgromadzeniu obradom przewodniczyć, i według większości głosów uchwały Wydziału bankowego przyzywać.

§. 28.) Zawiadywanie majątkiem bankowym, i sprawowanie zdarzających się przy tem interesów, należy do obowiązków Dyrekcji bankowej. Ta składa się z Gubernatora, z Zastępcy jego i z dwunastu Dyrektorów. Do czasu zakupienia połowy liczby akcji, ustanowi się tylko sześciu Dyrektorów.

§. 29.) Gubernator i Zastępca jego, będą przez Nas mianowanymi. Urząd pierwszego ma trwać przez dwa lata, po których upływnia Zastępca urząd ten obiać powinien. Na przyszłość zatem, zazwyczaj tylko na urząd ostatniego mianowanie nastąpi.

§. 30.) Dyrektorowie będą się ze strony Wydziału bankowego z liczby akcjonistów obierać, i obejmą urząd swój wtedy, gdy wybór takowy potwierdzenie Nasze pozyska. Urząd Dyrektorów trwa przez trzy lata w tym sposobie, iż co rok po czterech, a dopóki liczba Dyrektorów na sześciu ograniczona zostanie, po dwóch z nich występować, a na ich miejsce ze strony Wydziału inni proponować się mają.

Z sześciu Dyrektorów najpierw obranych, będą w pierwszych trzech latach corocznie dwaj według losu z urzędu występować. Dyrektorowie, którzy z urzędu wystąpili, mogą dopiero po upływniu dwóch lat na nowo być obranymi.

§. 31.) Gubernator powinien przy objęciu urzędu swojego dwadzieścia, Zastępca jego dwanaście, a każdy Dyrektor sześć akcji, jako własność swoją okazać, które w ciągu urzędowania jego nieprzedajemni będą.

§. 32.) Dyrekcya będzie interessa sobie zlecone pod firmą: uprzywilejowanego Austriackiego Banku narodowego pełnoważnie ułatwiać, a w pieczęci swojej, środkowej tarczy Naszego herbu Stanu z pomimoanym napisem kółowym, używać.

§. 33. Celem naczelnego dozoru nad zawiadywaniem Bankiem według przepisów, podzieli Dyrektorowie między siebie pojedyncze główne przedmioty interesów.

§. 34.) Dyrekcya upoważniona jest imieniem Banku Urzędników przyjmować i odprawiać, i tymże Urzędnikom pensye, nagrody i wsparcia wyznaczać.

§. 35.) Dyrekcya odpowiedzialna jest Towarzystwu bankowemu i Rządowi za rzetelne, baczne i statutom odpowiadające sprawowanie interesów.

§. 36.) Wydział bankowy ma na corocznych zgromadzeniach swoich, oprócz przedsiębrania zleconych mu wyborów (elekcyj), ieszcze w szczególności: a). roczne obrachunki Dyrek-

cy i zachowanie się oneyże rozstrząsać i sądzić; — b). proponowane ze strony Dyrekcji odmiany w statutach albo w urządzeniach (reglements) brać pod rozważę, i w razie potrzeby Dyrekcję do żądania w tej mierze zezwolenia, upoważniać; c). na przesłanie Dyrekcji, wnioski względem odnowienia lub rozłączenia Towarzystwa bankowego, rozstrząsać; d) o stanie funduszu bankowego i o perzadnem użyciu 5-5%, potrzebnym objaśnieniom od Dyrekcji zasiągać.

§. 37.) Obrachunki Wydziałowi przetozone i ze strony jego potwierdzone, mają się publicznie ogłaszać.

IV. O stosunkach między Bankiem narodowym i Rządem.

§. 38.) Obok Dyrekcji bankowej, równie jak obok Wydziału bankowego, ustanowiony będzie Kommissarz ze strony Rządu mianować się mający; ten jest organem Naszego przekonywania się: czyli Towarzystwo bankowe według statutów postępuje.

§. 39.) Tenże Kommissarz będzie na wszystkich obradach obecny; zdanie jego ma być jednakże tylko za doradcze uważanem. Powinien wszystkie pisemne rozporządzenia, które się imieniem Dyrekcji bankowej wydają, wszystkie obwieszczenia, obrachunki i tym podobne akta, poprzedniczo przeglądać; upoważnionym jest do żądania od Urzędów pomocnych albo Kas bankowych, wszelkich objaśnień do dopełnienia przeznaczenia swojego potrzebnych, a w szczególności powinien pod własną odpowiedzialnością czuwać nad tem, aby banknoty w kurs puszczone, zawsze zupełnie zabezpieczenie swoje miały.

§. 40.) Jeżeli się Kommissarzowi rządowemu iabowe ze strony Dyrekcji bankowej, albo ze strony Wydziału bankowego uchwalone rozporządzenie, do statutów niniejszych nie stosowne, lub z interessem Państwa niezgodnem byż zdanie, naówczas ma się przeciwko wykonaniu onegoż na piśmie oświadczyć, i żądać, aby się w tej mierze poprzedniczo znie-siono z Władzami rządowemi, do których obrebu takowe rozporządzenie należy. To oświadczenie ma moc wstrzymującą, a Towarzystwo bankowe jest obowiązane do żądanej znieśnienia się przystąpić.

§. 41.) Względem sprawunków, które Bank w imieniu Rządu na siebie przyjmuje, powiany za każdym razem między Rządem a Dyrekcją bankową osobne układy zachodzić.

§. 42.) We wszystkich przedmiotach, w których współdziałania Rządu, lub szczególniejszego zezwolenia Naszego potrzeba, ma

się Bank do Naszego Ministerium Przychodów wyłącznie uławać.

(Dokończenie nastąpi.)

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytania.

Ministralna gazeta Londyńska Kurjer zawiera następujący artykuł:

„Jeden z Monarchów stałego Lądu, i niektórzy znakomici Ministrowie i Statystyci nie mogą w środku lata zjechać się w jednym kąpielisku, aby pewni, bystro widzący politycy, tajnych i ważnych układów z tego nie przewidywali. — Król Pruski i dwaj inni zagraniczeni Ministrowie zjechali byli za niecały czas do Karlsbadu, a (opozycyjna) gazeta Morning-Chronicle odezwała się natychmiast, i „nie podobna im było wierzyć, „aby tacy mężowie tylko przypadkowym sposobem, i bez żadnego poprzedniego umówienia się, w jednym i tamże samym miejscu zjeżdżać się mieli.“ Taż gazeta wynurza z tej przyczyny wielką obawę, osobliwie „że nam niemasz żadnego Repräsentant. Anglii.“ — Poczytując więc Morning-Chronicle (tak pisze dalej Kurjer) tym sposobem za rzecz niezawodną, że się tam (w Karlsbadzie) tak zwana nowa loża Monarchów znajduje, pyta się cicho: „Czyżby Turków z Europy wypędzić? — Lub chcą mieć sprawność panowania Hispańskiego przez oręża w Ameryce południowej utrzymać?“

— Nie twierdzimy tego bynajmniej (pisze dalej Kurjer), że obywateli jesteśmy z tajemnicami tej mniemanej loży Monarchów; lecz gdyby taka loża i w rzeczy samej była, nie wątpimy bynajmniej, że zamiarem ich jest ustalenie, a nie zabarzenie spokojności Europy; a co się tycze tego, że Monarchowie, z których dwa loża składają się, nie mogliby może sprawom Europejskim dać kierunku bardzo dogodny własnemu bezpośrednio interesowi swemu, bardzo szkodliwy pomysłowości Króla naszego“ sądząmy niemiłnie, że Publiczność przebrana będzie zupełnie o tem: iż Rząd Angielski nie zaniedba nigdy interesu Angielskiego, gdyby ten w jakikolwiek bądź sposób stał się kiedy przedmiotem narady dyplomatycznej.“

Oprócz tego czytamy jeszcze w Kurjerze następujące ważne oświadczenie: Do nasły nas wiadomości dotyczące to poznaliśmy, że Dwór Hispański stara się skłonić Anglię do tego, aby się do składowania mu Osad A-

merykańskich przyczyniła. Możemy zapewnić: że Dwór Madrycki nie czynił naszemu żadnym propozycji tego rodzaju. Nie padła żadnej wątpliwości, i Rząd J. K. Mości nie wda się nigdy gwałtownie w pośrednictwo między Osadami a Hiszpanią. Tylko wówczas, gdyby ten Rząd drogą przyjaźnego zbliżenia się i pojednania, oraz w porozumieniu się z resztą Mocarstw Europejskich przyczynić się mógł do powrotu pokoju tym niezgodą szarpanym Królestwom, użyłby w tej mierze chwalebne go wpływu; od którego się żadne przyjaźnielskie Mocarstwo nigdy nie uchyla. Ale też to jest wszystko, co Mocarstwa Europejskie czynić mają prawo.“

Nakoniec zbiła Kurjer wieść, rozsiąga przez jedną z porannych gazet Londyńskich, „Koby z Portsmouthu wypłynął okręt z bronią dla powstańców de Wenezueli“, i dodaje: że Konsul Hiszpański przed odplynięciem tego okrętu przekonał się sam o fałszu powyższej wieści. Nie wierzy także Kurjer, aby się Postanowiłowi powstańców (jeżeli się taki rzeczywiście w Londynie znajduje) udać mogło zasiedzieć wielu Anglików pod chorągwie powstańców Amerykańskich. „Jeśliby się (tak koniecznie Kurjer) niektórzy szaleni ludzie w rzeczy samej uwieśdź dali do opuszczenia służby Angielskiej, a poświęceni się sprawie powstańców, tedy utracą prawo do opieki Rządu Angielskiego, kiedy ich los oręza wyda w moc Mocarstwa, z którym Anglii w najprzyjaźniejszych stosunkach zostać.“

Hiszpania.

Pisma publiczne donoszą z Madrytu pod d. 24. Lipca, że oprócz kilku okrętów i fregat, które wypłynęły już z portów Hiszpańskich do brzegów Ameryki południowej, wydzie pod żagle więcej ieszcze okrętów wojennych, które tym celem uzbierają. Zamiarem tych wypraw jest zmuszenie się za te dokuczania, których doznaje bandera Hiszpańska od licznych korsarzy składających się nie tylko z Poddanych Zjednoczonych Stanów, lecz nawet i z reisu ludzi różnych Narodów, którzy radzi trudnią się rzemiosłem korsarskim, co ich tak prędko bogaci. Zdać się raczą pewną, że niektóre Mocarstwa zagraniczne skłonne są do chwycenia się takich środków, przez któreby Rządowi Hiszpańskiemu w skarceniu podobnych rozbojów morskich depomódz mogły.

Liczbę wojska, które od trzech miesięcy w małych oddziałach z Kadixu do Ameryki wyprawiono, podają na 8 do 9000 ludzi.

Włroćce miała się znów puścić na morze wyprawa, złożona z 5000 wojska.

Francya.

Jedna z gazet Szwajcarskich umieściła poniższy list z Lugdunu, pod dniem 28. Lipca pisany: „Podczas teraźniejszych spisków dzieło się tak, jak zwyczajnie; Policya nie odkryła; tylko Władze i wojsko doszły śladu spisku, a tym zabraknie teraz na środkach do dalszego śledzenia związków. Dopóki nie odkryją naczelników, a naybardziej tych, którzy pieniądze dostarczali i kierowali zgromadzeniami w kilkanastu miejscach wiedzącymże czasie bytymi, dopóty trwać będzie jeszcze spisek, podobnie jak trwa wojsko, które naczelnego Wodza swojego uratowało, a około 100 ludzi straciło. Nie ludźmy się, przeto marzeniem, iakoby już wszystko szczęśliwie przeszło i przeminęło. — Z dnia 13go na 14sty było znów całe wojsko w gotowości, obawiano się bowiem nowego powstania. Przez całą noc i dzień następujący chodziły patrole, a wszystkie stráže i posterunki wzmocniono. Mocną pikietę Szwajcarów przeznaczono do pilnowania Ratusza (Mairie) i wzmocniono ją jeszcze kompanią 100 ludzi gwardyi narodowej. Szczęściem była trwoga bezasadną; iednakże tylko ustawiczna czujność może nie ochronić. Pułk Szwajcarski uczynił miastu wielkie przysługi, tem większą atoli jest też nienawiść rewolucjonistów przeciwko temu wojsku, a ta nienawiść wzmogła się aż do rozciągnięcia, które ledwie już ukrywają. Szwajcarowie bronili miasta, a przez pilne czuwanie swoje przeszkodzili wybuchnięciu powstania w onymże. Bandy po wsiach zostały przez żandarmeryę i strzelców konnych rozprezemoni; później zaś wysłał Prefekt swoje stráže przyboczne, gwardye departamentowe i wszystkie oddziały legiionu, iakie tylko można było zgromadzić, ażeby rozbroienia mieszkańców zupełnie dokonaly. W ciągu tego czasu strzegli Szwajcarowie nayważniejszych posterunków w samemże mieście; iako środkowym punkcie spisku, a między innemi: zbrojowni, składu prochu do strzelania, Ratusza i Prefektury, etc. Całe wojsko obecnie w Lugdunie zebrane, jest w ustawieznem poruszeniu, a wszystkie Władze mają się we dwoynasób na ostrożności. Jeneralny Inspektor Xiążę Escart, przybył tu dla oglądania wojska.“

Według innych doniesień zachodzą teraz we Francyi dyslokacye wojska Szwajcarskiego. Pułkownik Bleuler otrzymał rozkaz, aby z pierwszym batalionem pułku

sweiego dnia 7. Sierpnia z Lugdunu do Moulins (w Departamencie de l'Allier) wyruszył. Drugi batalion tegoż samego pułku wyruszył do Puy (w Departamencie Ligery wyższej), a trzeci, do Aurillac (w Dep. Cantal). Pułk Salisa wysłał ieden batalion do Monthrisson, a z kompaniie do St. Etienne. Francuzki Jeneral Canuel ma ciągle Dowództwo w Lugdunie, a na miejsce wojska Szwajcarskiego, które tam stało, naderzą cztery legiiony Francuzkie. W Lugdunie będzie zatem stać 8 legiionów, każdy po 300 do 360 ludzi, i ieden pułk strzelców konnych.

Według urzędzenia Królewskiego z dnia 5. Sierpnia, przydami będą każdemu, teraz już utworzonemu korpusowi liniowemu, Oficerowie nieczynni, z przyrzeczeniem dania im na przyszłość stopnia czynnego. Tak więc każdy legiion przesy będzie mieć zarodek trzeciego batalionu, złożony z Szefa batalionowego, 8 Kapitanów, 8 Poruczników i 8 Podporuczników; każdy pułk jazdy otrzyma zarodek do nowego szwadronu, złożony z 9 Oficerów.

Były Pułkownik Francuzki Bruno, który przy wojsku Francuzkiem w Egipcie korpusem dromedarzow dowodził, a za glownego sprawcę przeszłorocznego Grenobelskiego spisku był poczytywanym, aresztowanym został teraz w Genui, z kąd się do Kraiu Zjednoczonych Stanów Ameryki północney udać myślał. Z tamąd powieszono go pod strażą wojskową do Grenoble, gdzie już d. 29. Lipca stanął.

Zjednoczone Niderlandy.

Kilku wygnańców Francuzkich, którzy d. 15. Sierpnia mieli opuścić Belgium, otrzymało przedłużenie do 30. Sierpnia, aby prywatne swoje interesa ustatwić mogli. Jeneral Rigaud, którego we Francyi na śmierć skazano, uda się z Gandawy do Szwecyi. Od tego urzędzenia wyłączone byłego Arcy-Kancelarsa Cambacera i sławnego malarza Davida.

W Bruxeli trwają ciągle sprawy z wydawcami gazet. Xiążę Wellington pociągnął do Sądu wydawcę Dziennika Flandryi wschodniej i zachodniej, za umieszczenie d. 14. Czerwca następującego artykułu. „Zapewniają, iż gdy P. Dubuo, zarządca osady (Martyniką) dogodnie dla pewnego obcego Dworu, Lord Wellington radby się utrzymać na urzędzie, co zapewne byłoby dostatecznem.“ — Sprawa miała się zacząć dnia 30. Lipca w Sądzie Policyi poprawczy w Gandawie.